

„Мислим да је циљ председника САД Доналда Трампа стабилан Балкан. Он није заинтересован за нестабилан регион, поготово не за неко војно решење и људи који раде с њим су то препознали“, каже за [Данас](#) Камерон Мантер, бивши амерички амбасадор у Србији и председник Исток-Запад института.

Он је испред ове организације у Београд донео студију тог института под називом „Време за акцију на Западном Балкану – политички рецепт за америчку дипломатију“.

Шта је ваше решење за Косово?

– Ова студија је намењена Влади САД. Дакле, није намењена да се разуме све оно што је Западни Балкан. Није обимна као академска студија. Намењена је томе да убеди америчку владу, као и наше европске пријатеље да се више ангажују у региону. Наша

публика, дакле, није Косово, Србија, него ови људи. Оно што смо видели гледајући цео Западни Балкан је да је заправо Босна и Херцеговина најважнија. Њу смо видели као највећи потенцијални ризик, са веома чудном структуром направљеном споразумом у Дејтону и у великој је опасности. Способност владе да испуни потребе народа је под знаком питања. Питање је изборног закона, посебно избора. Тако да смо ми забринути, али не само за Босну, али ако Босна „буде нокаутирана“ то ће утицати на све, посебно на Србију и Републику Српску.

Друго око чега смо забринути је однос Косова и Србије. Али ту је и нешто боља прича. Ако погледате недавни бриселски извештај, још увек има опрезног оптимизма да би Вучић и Тачи могли да буду прагматични, практични и да именују питања важна за обе стране. На ваше питање, шта САД нуди, односно шта нудимо у извештају, нудимо подршку споразуму који је достижан и да им помогнемо да убеде своје народе да ће имати користи од тог споразума и да је европска будућност пред њима. То је могућност.

Трећа област на коју смо се фокусирали су Македонија и Грчка. Извештај смо урадили пре договора ових држава око имена Македоније. Око тога смо оптимистични и мислимо да је то светла тачка, за разлику од Босне која је мрачна и Србије и Косова, који нису тако мрачни. Желим још једном да нагласим да Америка данас много мање гледа на регион него пре 10 година и да смо желели да он поново дође у њен фокус.

Да ли за ово што радите имате подршку Трампове администрације и Владе САД?

– Мислимо да имамо њену наклоност. Када смо представљали извештај у Вашингтону, имали смо велики састанак у Белој кући и у Стејт департменту и били су одушевљени.

На ком нивоу администрације САД сте разговарали?

– Највишем. Највишем нивоу Савета за националну безбедност (НСЦ) у Белој кући. У Стејт департменту још постоји празан простор у администрацији, пошто још сви функционери нису именовани, као што су поједини секретари. Оптимизам проистиче из тога што је Трампова администрација заинтересована за регион, а то смо чули и од Веса Мичела, који је недавно боравио у региону. Ми не желимо да се вратимо на деведесете, на старе идеје из 2008. Ствари се мењају и ако САД жели да се укључи, ствари ће

морати да се мењају, а ни Трампова администрација не жели старе идеје и начине. Оно што желимо да сазнамо је да ли су спремни да уложе напоре да разговарају са Немцима, Французима...о ономе што зовемо метод „путничких станица“ на путу ка ЕУ, уместо приче о поглављима. Уместо тога, које су ствари које морате да урадите на путу, које ствари Западни Балкан може да уради и који су фондови за изградњу инфраструктуре који могу бити доступни тим земљама. Америка има мање да понуди, али када се уђе у НАТО, Америка ће моћи више да понуди. То је мало варљиво за Србију, али интересантно је Босни и Македонији. Такође, треба понудити младим људима из Србије да раде у Европи или инвестиције, као што Кинези раде.

Да ли сте имали неке контакте са председником Вучићем око овог вашег предлога?

– Да, и могу да кажем да је примио наш предлог. Са председником Вучићем имамо сталне контакте. Баш као и са премијерком Брнабић. Мало сам разочаран препиркама Тачија и Вучића последњих седмица око тога ко није одржао своју реч, али видим да је

сада оптимистичнији него раније. Надам се да размишља о прагматичним корацима и стварима важним за свакодневни живот народа. Такође, Тачи и Вучић треба да се договоре око тога шта им је важно – да ли је то чланство у УН, признавање граница, серија споразума о финансијама и трговини, протоку људи и робе... Напросто, о нормализацији односа. Ово би могао да буде споразум нешто као споразум у Северној Ирској, где су разговарали, део по део, о свакодневном животу и дошли до разумног решења за обе стране. Тешкоћа између Србије и Косова је та што има озбиљних проблема између њих, а немају сво време овог света.

Какав одговор на Ваш предлог сте добили од председника Вучића?

– Господин Френк Визнер и ја ћемо се поново вратити у Вашингтон и разговарати са људима у Белој кући, Стејт департменту и Конгресу о нашем предлогу. У септембру идемо у Брисел, Берлин. Сви су прилично ентузијастични и сви кажу – да. Али ово питање је политичко.

Има доста гласина да би САД могле да именују посредника у преговорима Београда и Приштине.

– Ја сам скептичан око тога. Нисам у влади, али сам скептичан из два разлога. Први је да је у Обаиној администрацији било доста таквих људи, а Трампова их се решила. Други је да САД, колико разумем, желе да следе Тачија и Вучића у постизању договора. Све око чега се договорите добро је и за нас и то без уплитања у њихов договор. Наша искуства са уплитањима у договоре нису тако добра. Важно нам је да видимо намеру да се стигне до договора.

Пре тачно годину дана, рекли сте да нико не зна шта Трамп жели на Балкану. Да ли сада знамо?

– Сада знамо нешто више. Искрено, Трампов стил је нешто другачији од осталих председника. Он спољну политику гледа кроз визуру домаће политике. Некад Немци или Јапанци питају која је Трампова политика према Немачкој или Јапану, а то није ствар на коју треба тако гледати. Председник Трамп води политику у односу на оно што он жели за САД, а ако имате нешто с тим, онда се та политика тиче вас. Мислим да је циљ

председника САД Доналда Трампа стабилан Балкан.

Шта мислите какав ће бити расплет балканске кризе, првенствено односа Косова и Србије?

– Мислим да је Вучић прагматичан политичар, а мало сам забринут због различитих ставова на Косову. Вучић је утицајан политичар и тренутно нема алтернативу. Волео бих да видим напредак у решавању проблема у Босни, Македонији. Такође, сматрам да би Албанија могла додатно да утиче на Косово да заједно донесу тешке одлуке. У сваком случају, договор и потписивање договора је добро за будућност ваших народа.

Шта мислите о томе што и Руси и Кинези желе да се прикључе преговорима о Косову?

– Уверен сам да би Руси подржали договор Вучића и Тачија. Исто и Кинези. Ми желимо да земље буду стабилне. Турци су заинтересовани за Босну, због историјских и културних веза. Не верујем у приче о томе да ове државе не желе стабилан регион. Верујем да све желе стабилан регион.

([Данас](#))